

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi
Judecător: I. Moldovan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând cererea de recurs depusă de către Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV”, privind încasarea remunerației echitabile pentru utilizarea ilegală a drepturilor de autor și compensarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV” și s-a modificat hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 19 august 2016, în partea cuantumului remunerației de autor încasate,

c o n s t a t ă :

La 31 octombrie 2014, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, prin intermediul avocatului Veaceslav Munteanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV”, privind încasarea remunerației echitabile pentru utilizarea ilegală a drepturilor de autor și compensarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, asociația reclamantă a indicat că, la 21 octombrie 2011, a fost avizată de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune, în conformitate cu prevederile art. 48 al Legii nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe. În acest sens, a precizat că în calitate de organizație de gestiune colectivă cuprindea ambele categorii de drepturi reglementate de legea sus citată și anume: categoria drepturilor de autor și categoria

drepturilor conexe, care include orice mod de valorificare a operelor de către utilizatori.

Reclamantul a relatat că, în temeiul art. 48 alin. 5 lit. a), b), 13 lit. e), art.11 alin.1 lit. h), alin.2, 5, 7 lit. a), 8, art. 49 alin.1, 2, art.55 alin.1, 2 lit. c) din Legea nr.139 din 2 iulie 2010, a notificat pe „STUDIO AN - TV” S.R.L. pe cale extrajudiciară despre necesitatea primirii licenței din numele titularilor de drepturi, prejudiciind drepturile și interesele legale ale acestora. Astfel, a solicitat de la pârât ca în decurs de 5 zile de la recepționarea scrisorii: a) să se prezinte la oficiul ANPCI pentru obținerea licenței obligatorii și stabilirea pe cale amiabilă a remunerației echitabile pentru drepturile de autor și conexe, începând cu 21 octombrie 2011, fie să expedieze consimțământul pentru remunerația echitabilă a drepturilor de autor și conexe în cuantum de 5,6%; b) prezentarea rapoartele privind lista canalelor TV retransmise pentru achitarea remunerației datorate autorilor și titularilor de drepturi; c) prezentarea copiilor autentificate a contractelor care au stat la baza încasării remunerațiilor de la utilizatori în perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014; d) prezentarea copiei certificate a actelor ce confirmă sumele încasate, în perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014 și e) prezentarea copiei certificate a bilanțului contabil, rapoartelor financiare pentru perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014, cu descifrarea conturilor contabile privind debitul și creditul consumatorilor de programe.

În aceeași ordine de idei, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a explicat pârâtului că, în caz de neexecutare a pretențiilor înaintate în adresa acestuia, va stabili în mod unilateral remunerația echitabilă de 10% din totalul sumelor încasate începând cu 21 octombrie 2011 de la membrii publicului pentru serviciile de retransmisie și va fi urmărit pe calea procedurilor judiciare. Totodată, societatea reclamantă a subliniat că „STUDIO AN - TV” S.R.L. a fost autorizat pentru retransmisia serviciilor de programe prin studioul din localitățile respective.

Suplimentar, reclamantul a considerat că pentru o valorificare legală a operelor drepturilor de autor în activitatea desfășurată de „STUDIO AN - TV” S.R.L., este necesar ca acesta să prezinte rapoarte privind serviciul de programe retransmise pentru a fi distribuită remunerația acumulată de organizația de gestiune colectivă către autori, interpreți și organizații de difuziune. Această împrejurare rezultă expres din prevederile art. 1, 2, 11, 32, 36, 48, 54 și art.63 din Legea nr.139 din 2 iulie 2010.

Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a solicitat încasarea de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. a sumei de 10%, echivalentul a 300 000 lei pentru perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014, cu titlu de remunerație echitabilă pentru drepturile de autor și conexe, dar și repararea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei (vol. I, f. d. 9).

La fel, reclamantul a cerut obligarea pârâtului să prezinte rapoartele de valorificare a obiectelor drepturilor de autor și conexe, în special posturile de televiziune retransmise în rețeaua sa de cablu pentru perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014, în scopul distribuirii remunerației încasate. În același context, a fost solicitat interzicerea valorificării obiectelor drepturilor de autor și conexe prin retransmisie în lipsa acordului de licențiere (vol. I, f. d. 9).

Pe parcursul examinării cauzei, pârâtul „STUDIO AN - TV” S.R.L. a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca nefondată și neîntemeiată (vol. I, vol. 40 – 46).

La 30 iunie 2015, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a depus cerere de reducere a cuantumului pretențiilor inițiale (vol. I, f. d. 122).

În argumentarea poziției sale, reclamantul a invocat datele prezentate de Biroul Național de Statistică, potrivit cărora „STUDIO AN - TV” S.R.L. a avut un rulaj financiar de 3 959 730 lei, ceea ce include: anul 2011 – 1 210 381 lei; anul 2012 – 1 384 545 lei și anul 2013 – 1 364 804 lei. Astfel, conform punctului 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, tariful minimum al remunerației de autor pentru folosirea operelor în emisiuni radiofonice și televizate constituie 5,6 %, iar în speță, având în vedere suma indicată mai sus, circa 221 744, 88 lei.

Prin urmare, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a solicitat încasarea de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. a sumei de 211 744, 88 lei pentru perioada 21 octombrie 2011 – 31 decembrie 2013, cu titlu de remunerație echitabilă pentru drepturile de autor și conexe.

La 15 decembrie 2015, Judecătoria Anenii Noi a scos de pe rol acțiunea reclamantului, din cauza neprezentării acestuia în ședința de judecată, deși a fost citat legal (vol. I, f. d. 150).

Totuși, la 11 februarie 2016, prin decizia Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și s-a casat încheierea Judecătoria Anenii Noi din 15 decembrie 2015, fiind remisă cauza în instanța de fond în același complet pentru finalizarea judecării pricinii. Astfel, instanța de recurs a opinat că, la 15 decembrie 2015, nu existau premise care generau scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. g) din Codul de procedură civilă (vol. I, f. d. 160 – 163).

Prin hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 19 august 2016, s-a admis parțial acțiunea și s-a încasat de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” suma de 221 744 lei, cu titlu de remunerație echitabilă pentru drepturile de autor și conexe.

În același timp, s-a interzis „STUDIO AN - TV” S.R.L. valorificarea drepturilor de autor și conexe prin retransmisie în lipsa acordului de licențiere și s-a respins capătului de cerere, formulat de reclamant, privind repararea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei.

În final, s-a încasat de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în folosul statului taxa de stat în cuantum de 6 652 lei (vol. I, f. d. 182, 184 – 188).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 19 ianuarie 2017, a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV” și a modificat hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 19 august 2016, în partea încasării remunerației de autor (vol. II, f. d. 6 – 18).

Astfel, s-a încasat de la de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” suma de 2 400 lei, cu titlu de remunerație de autor. Iar, în rest, s-a menținut hotărârea primei instanțe (vol. II, f. d. 6 – 18).

La 7 februarie 2017, Curtea de Apel Chișinău le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 19 ianuarie 2017 (vol. II, f. d. 19).

La 2 iunie 2017, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 19 august 2016.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul afirmă că instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat normele de drept, fiindu-i încălcate și drepturile fundamentale ale acestuia în temeiul art. 432 alin. (2) lit. c) și d) din Codul de procedură civilă. Așadar, din conținutul deciziei Curții de Apel, rezultă că acesta avea dreptul, în limitele deciziei nr. 1/57, de a îndeplini atribuțiile de eliberare a licențelor pentru valorificarea obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe din repertoriul său, de a colecta și de a repartiza remunerația corespunzătoare. Deci, în opinia acestuia, solicitarea de a încasa de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. remunerația pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe este una justificată și confirmă legalitatea hotărârii primei instanțe.

Totodată, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a sugerat că suma încasată de Curtea de Apel Chișinău a fost stabilită în contradicție cu probele prezentate de la Biroul Național de Statistică. Mai mult, instanța nu a calculat aceste sume în conformitate cu normele de drept aplicabile speței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 3 iulie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs „STUDIO AN - TV” S.R.L., informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. II, f. d. 31)

La 7 august 2017 și 11 septembrie 2017, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a depus cereri de recurs suplimentare, în care a reiterat solicitările esențiale. De fapt, recurentul a rezumat că instanța de apel a ignorat art. 60 alin. (5) din Codul civil, art. 18 din Codul audiovizualului, art. 11 alin. (5) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 641 din 12 iulie 2011, deciziile irevocabile ale instanțelor judecătorești, Constituția Republicii Moldova, dar și tratatele internaționale.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2017, recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” s-a considerat admisibil și s-a fixat pentru examinarea în fond.

Până la data examinării cauzei, intimatul „STUDIO AN - TV” S.R.L. nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul supus judecării.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces,

Însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs inițială și suplimentară au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Põnkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” este întemeiat și urmează a fi admis, cu dispunerea casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 și menținerea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 19 august 2016, pentru motivele ce succed.

Instanța de recurs notează că circumstanțele cauzei prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, denotă că, la 21 octombrie 2011, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a fost avizată de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune (vol. I, f. d. 13; vol. II, f. d. 13).

La 12 ianuarie 2012, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuale a emis decizia nr.1/57 privind avizarea A.O. „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru drepturile de autor și cele conexe, dar și pentru următoarele categorii de titulari: autori, interpreți, producători, organizații de difuziune. Totodată, s-a stabilit că decizia citată mai sus a fost publicată în Monitorul Oficial la 20 ianuarie 2012 (vol. II, f. d. 13).

Conform deciziei Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală nr.2/2146 din 5 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial din 11 decembrie 2012, au fost avizate suplimentar două organizații de gestiune colectivă Asociația Obștească „Oficiul Republican al Drepturilor de Autor” (ORDA) și Asociația Obștească „Asociația Drepturi de Autor și Conexe” (AsDAC) cu drepturi ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii, ce s-a confirmat prin copia Monitorului Oficial din 11 decembrie 2012 (vol. I, f. d. 76; vol. II, f. d. 13).

Ulterior, în baza deciziei nr.3/1566 din 20 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial din 4 octombrie 2013, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a eliberat Avizul nr.1-3/1566 din 18 octombrie 2013 pe numele Asociației Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” (vol. I, f. d. 89; vol. II, f. d. 13).

Potrivit aceluiași aviz, a fost considerat nul avizul eliberat la 21 octombrie 2011 (vol. I, f. d. 89).

În același context, prin decizia nr.3/1566 din 20 septembrie 2013, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a avizat Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” (AsDAC), Asociația Națională „Copyright” (ANCO), Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale”, Asociația „ReproMold” (ReproMold) și Oficiul Republican al Dreptului de Autor (ORDA) (vol. I, f. d. 77).

Prin urmare, se atestă că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a fost împuternicită să gestioneze drepturile de autor și conexe pentru autori, interpreți, producători, organizații de difuziune, care sunt membri ai acestei organizații, dar și să gestioneze, pentru o perioadă de un an, drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii ale titularilor de drepturi, care nu sunt membri la nici o organizație de gestiune colectivă din Republica Moldova și care nici nu le-au încredințat gestiunea drepturilor în alt mod, după principiul rotației, începând cu anul 2013 (4 octombrie – 31 decembrie 2013), conform listei indicate în pct. 2 din decizia nr. 3/1567 (vol. I, f. d. 77 și 87).

De asemenea, conform deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului nr. 88 din 30 mai 2013, s-a reperfectat condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000094 din 11 februarie 2010, eliberată la „STUDIO AN - TV” S.R.L., prin aprobarea ofertei serviciilor de programe retransmise (cu eliberarea unui formular nou: Anexa nr. 1 – 44 de canale) pentru studioul TV prin cablu „STUDIO AN - TV” din or. Anenii Noi (vol. I, f. d. 35).

Conjunctura prezentată a constituit temei de depunere a cererii de chemare în judecată de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV”, solicitând încasarea de la aceasta a sumei de 211 744, 88 lei pentru perioada 21 octombrie 2011 – 31 decembrie 2013, cu titlu de remunerație echitabilă pentru drepturile de autor și conexe, precum și repararea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei (vol. I, f. d. 122). La fel, a cerut obligarea pârâtului să prezinte rapoartele de valorificare a obiectelor drepturilor de autor și conexe, în special posturile de televiziune retransmise în rețeaua sa de cablu pentru perioada 21 octombrie 2011 – 01 august 2014, în scopul distribuirii remunerației încasate. În aceeași ordine de idei, a fost solicitat interzicerea valorificării obiectelor drepturilor de autor și conexe prin retransmisie în lipsa acordului de licențiere (vol. I, f. d. 122).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a admis parțial acțiunea și a încasat de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” suma de 221 744 lei, cu titlu de remunerație echitabilă pentru drepturile de autor și conexe. În același timp, s-a interzis „STUDIO AN - TV” S.R.L. valorificarea drepturilor de autor și conexe prin retransmisie în lipsa acordului de licențiere și s-a respins capătul de

cerere, formulat de reclamant, privind repararea prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei. În final, s-a încasat de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în folosul statului taxa de stat în cuantum de 6 652 lei (vol. I, f. d. 182, 184 – 188).

Pentru a hotărî astfel, Judecătoria Anenii Noi a reținut, în calitate de probe pertinente speței, datele prezentate de Biroul Național de Statistică, potrivit cărora „STUDIO AN - TV” S.R.L. a avut un rulaj financiar de 3 959 730 lei, ceea ce include anul 2011 – 1 210 381 lei; anul 2012 – 1 384 545 lei și anul 2013 – 1 364 804 lei. Astfel, conform punctului 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, tariful minimum al remunerației de autor pentru folosirea operelor în emisiuni radiofonice și televizate constituie 5,6 %, ceea ce reprezintă suma de 221 744, 88 lei, care urmează a fi încasată de la „STUDIO AN - TV” S.R.L.

Împotriva celor stabilite de instanța de fond, „STUDIO AN - TV” S.R.L. a declarat apel, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, s-a admis apelul și s-a modificat hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 19 august 2016, în partea încasării remunerației de autor (vol. II, f. d. 6 – 18).

Astfel, s-a încasat de la de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” suma de 2 400 lei, cu titlu de remunerație de autor. Iar, în rest, s-a menținut hotărârea primei instanțe (vol. II, f. d. 6 – 18).

La adoptarea soluției, instanța de apel a stabilit că, în perioada 1 august 2012 – 11 decembrie 2012, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” era unica organizație de gestiune colectivă avizată, iar, pentru membrii săi, titulari de drepturi, și pentru perioada 20 ianuarie 2012 până la 21 februarie 2013, când a fost suspendată decizia nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 (vol. II, f. d. 15).

Din aceste raționamente, Colegiul judiciar a considerat că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a fost în drept de a elibera licența extinse în condițiile prevăzute de lege doar pentru intervalul de timp 1 august 2012 – 11 decembrie 2012. Prin urmare, instanța de apel a conchis că pentru această perioadă urmează a fi încasat de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. suma de 2 400 lei cu titlu de despăgubiri sub formă de taxe forfetare, în temeiul art. 63 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 octombrie 2010.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel s-a călăuzit de articolele 3 alin. (1) lit. c), 4 alin. (1) lit. h), 11 alin. (5), 48 alin. (5), alin. (11 – 13) și 49 alin. (1) lit. a) – d), alin. (3) din Legea nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Studiind argumentele expuse în cererea de recurs inițială și suplimentară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele, atunci când a decis modificarea hotărârii Judecătoria Anenii Noi din 19 august 2016, în partea încasării remunerației de autor.

În conformitate cu limitele impuse de articolul 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” critică legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în partea modificării hotărârii primei instanțe din

19 august 2016, referitoare la diminuarea mărimii remunerației de autor de la 221 744 lei până la 2 400 lei. În acest sens, capetele de cerere admise de instanțele inferioare cu privire la interzicerea „STUDIO AN - TV” S.R.L. de a valorifica drepturile de autor și conexe prin retransmisie în lipsa acordului de licențiere, încasarea de la intimat în folosul statutului a taxei de stat în cuantum de 6 652 lei, dar și respingerea reparării prejudiciului moral în cuantum de 100 000 lei, nu au fost contestate de nicio parte.

Prin urmare, recurentul nu este de acord cu perioada de 1 august 2012 – 11 decembrie 2012, stabilită de instanța de apel, în care acesta avea dreptul de a cere încasarea remunerației pentru valorificarea drepturilor de autor. Mai mult, acesta a sugerat că mărimea acesteia urma a fi calculată în baza punctului 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, dar nu sub forma unor taxe forfetare. De fapt, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a susținut că hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 19 august 2016 este una legală și întemeiată.

În apărarea sa, „STUDIO AN - TV” S.R.L. nu a prezentat nici o referință până la judecarea cauzei în ordine de recurs.

În lumina celor determinate *supra*, instanța de recurs rezumă că esența litigiului, dedus judecății, exprimă divergențele părților cu privire la cuantumul remunerației pentru valorificarea operelor, dar și intervalul de timp pentru care urma a fi acumulată remunerația stipulată. Instanța va examina doar aspectele menționate.

La caz, Colegiul de control judiciar notează că elementele criticate de recurent sunt decisive pentru soluționarea justă a speței și vor fi examinate prin prisma Legii nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe în raport cu probele anexate la materialele cauzei.

Conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară.

Astfel, potrivit art. 48 alin. (5) din Legea 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, organizația de gestiune colectivă își desfășoară activitatea dacă: (a) este înregistrată ca organizație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și (b) este avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă de către AGEPI. Rațiunea acestei norme juridice implică obligația instanțelor de a verifica aceste aspecte.

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” este înregistrată în Registrul de Stat al Organizațiilor Necomerciale, cu numărul de înregistrare 4978 din 29 aprilie 2011 (vol. I, f. d. 12). La fel, certificatul de înregistrare atestă aceeași situație de drept (vol. I, f. d. 11).

În același timp, instanța de judecată amintește că, la 21 octombrie 2011, recurentul a fost avizat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune (vol. I, f. d. 13; vol. II, f. d. 13). Mai mult, avizul respectiv

a fost emis în baza deciziei Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe din 21 octombrie 2011 (vol. I, f. d. 13).

În aceste condiții, dreptul recurentului de a desfășura activitatea de gestiune colectivă este întemeiat pe extrasul din Registrul de Stat al Organizațiilor Necomerciale, pe certificatul de înregistrare a organizației necomerciale, pe avizul din 21 octombrie 2011 și decizia Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe din 21 octombrie 2011. De fapt, circumstanțele prezentate mai sus confirmă că recurentul a întrunit, în totalitate, cerințele prevăzute de art. 48 alin. (5) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Iar în cazul nepublicării deciziei Comisiei de avizare în Monitorul Oficial, această împrejurare reprezintă omisiunea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, care potrivit art. 4 alin. (1) lit. h) și art. 48 alin. (5) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, este unica autoritatea care avizează și supraveghează o organizație de gestiune colectivă. În plus, decizia de eliberare a avizului Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” din 21 octombrie 2011 a fost revocată numai la 22 martie 2016, prin decizia AGEPI nr. 12/616, publicată în Monitorul Oficial nr. 69 – 77 la 25 martie 2016. Totodată, avizul menționat mai sus a fost considerat nul prin Avizul nr.1-3/1566 la data de 18 octombrie 2013 (vol. I, f. d. 89).

Sub acest aspect, este incontestabil faptul că soluția instanței de apel, expusă în decizia contestată, potrivit căreia dreptul de a colecta remunerație începe de la 1 august 2012, este în contradicție evidentă cu circumstanțele de drept stabilite *supra*. Așadar, Colegiul lărgit acceptă opinia recurentului și primei instanțe și învederează, în acest sens, că dreptul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” de a acumula remunerația pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe a apărut de la 21 octombrie 2011.

Cu privire la termenul limită de 11 decembrie 2012 de colectare a remunerației stipulate, instanța de recurs observă că instanța de apel a considerat că decizia AGEPI nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 a fost suspendată la 21 februarie 2013 în temeiul încheierii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău (vol. II, f. d. 15).

La acest capitol, se reține că, întru executarea încheierii executorului judecătoresc, Stoian Grigore, nr. 176 – 1145/14 din 8 octombrie 2014, privind intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 3c/a – 1514/13 – 41 – 3- 1534 – 20022013 din 21 februarie 2013, emis în baza încheierii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 21 februarie 2013, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a adoptat decizia AGEPI nr. 5/2285 din 21 octombrie 2014 (vol. I, f. d. 47).

Astfel, conform acesteia, la 21 octombrie 2014, s-a decis suspendarea deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012, privind avizarea Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale”, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești pe cauza dată (vol. I, f. d. 47). În subsidiar, actul citat a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 325 – 332 din 31 octombrie 2014 (vol. I, f. d. 48).

Or, în esență, articolul 27 alin. (1) din Codul de executare prevede că documentele executorii, eliberate de instanța de judecată, prin care s-a dispus

aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii sau de asigurare a probelor, sau de anulare a lor se pun în executare prin intermediul executorului judecătoresc. Prin urmare, pronunțarea unei încheieri de asigurare acțiunii nu presupune, din oficiu, suspendarea unui act administrativ, atât timp cât debitorul nu respectă benevol cerințele instanței. Așadar, în atare situație, aceste măsuri se consideră puse în aplicare doar după depunerea documentului executoriu, întocmit în baza încheierii, la executorul judecătoresc, care întreprinde măsurile de executare necesare.

În consecință, decizia AGEPI nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 nu era suspendată, *de facto*, până la adoptarea unei decizii în acest sens.

De altfel, potrivit pct. 2 din decizia AGEPI nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, instanța de recurs reiterează că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a fost împuternicită să gestioneze drepturile de autor și conexe pentru autori, interpreți, producători, organizații de difuziune, care sunt membri ai acestei organizații, dar și să gestioneze, pentru o perioadă de un an, drepturile ce cad sub incidența licenței extinse și obligatorii ale titularilor de drepturi, care nu sunt membri la nici o organizație de gestiune colectivă din Republica Moldova și care nici nu le-au încredințat gestiunea drepturilor în alt mod, după principiul rotației, începând cu anul 2013, *în special*, pentru intervalul de timp 4 octombrie – 31 decembrie 2013.

Sintetizând cele relevate mai sus, instanța de recurs opinează că instanța de fond a stabilit just că Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” era îndreptățită să solicite remunerația de autor pentru perioada 21 octombrie 2011 – 31 decembrie 2013.

Din aceste raționamente, se atestă că instanța de apel a apreciat arbitrar decizia AGEPI nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013 (vol. I, f. d. 77), decizia AGEPI cu privire la suspendarea deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012, privind avizarea Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (vol. I, f. d. 47 – 48) și încheierea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 21 februarie 2013 (vol. I, f. d. 79 – 80). În special, instanța de apel a încălcat regulile de administrare a probelor indicate în prevederile art. 130 din Codul de procedură civilă, stabilind, în consecință, incorect termenul menționat mai sus.

În continuare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reamintește că instanța de apel a statuat să încaseze de la „STUDIO AN - TV” S.R.L. în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” suma de 2 400 lei, cu titlu de remunerație de autor, sub formă de taxe forfetare, în temeiul art. 63 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 octombrie 2010.

Recurentul a contestat mărimea remunerației pentru valorificarea operelor, invocând ilegalitatea determinării acesteia de instanța ierarhic inferioară.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea.

Colegiul judiciar remarcă că, potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are dreptul la o remunerație echitabilă.

Cuquantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale le-au încheiat cu utilizatorii.

Alineatul 5 din articolul citat prevede că dreptul de retransmisie prin cablu prevăzut la alin. (1) lit. h) se exercită exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale. Suma remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie prin cablu se stabilește luând ca bază orice tip de plăți pe care operatorii rețelei prin cablu le încasează de la membrii publicului pentru serviciile corespunzătoare, inclusiv pentru accesul tehnic, precum și pentru menținerea și deservirea tehnică a echipamentului utilizat pentru realizarea retransmisiei. Suma se stabilește pentru achitarea atât a remunerației convenite autorilor sau altor titulari ai dreptului de autor pentru drepturile lor exclusive prevăzute la alin. (1) lit. h) din prezentul articol, cât și a remunerației echitabile convenite interpreților și producătorilor de fonograme, prevăzută la art. 37 alin. (1) lit. c).

Astfel, conform art. 11 alin. (6) din legea citată, pentru determinarea cuantumului remunerației, plata căreia este prevăzută la alin. (5) din prezentul articol, și pentru stabilirea altor clauze, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se vor aplica prevederile art. 50, cu respectarea următoarelor condiții: a) părțile care determină cuantumul remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin. (7) lit. a) din prezentul articol, pe de o parte, și operatorii rețelei prin cablu, pe de altă parte și (b) indiferent de modul de determinare a cuantumului remunerației, acesta nu poate fi mai mic decît tarifele minime aprobate de Guvern.

Cu toate acestea, instanța de recurs subliniază că părțile litigioase nu au stabilit tariful pentru utilizarea drepturilor de autor și nu au apelat la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI în conformitate cu art. 50 din Legea nr. 139.

În aceste circumstanțe, Colegiul judiciar observă că instanța de apel a aplicat corect dispozițiile 63 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, conform căruia, atunci când violatorul a comis o încălcare neintenționat sau neavând motive rezonabile să cunoască acest lucru, instanța de judecată poate stabili despăgubiri sub formă de taxe forfetare, cum ar fi cel puțin suma remunerației sau a tarifului pe care ar fi datorat-o violatorul dacă ar fi fost autorizat prin licență să valorifice dreptul în cauză.

Logica acestui articol impune obligația instanței de a determina despăgubirile în baza a două condiții, în special, dacă se cunoaște suma remunerației pentru valorificarea drepturilor de autor sau dacă se cunoaște tariful care ar fi datorat-o violatorul dacă ar fi fost autorizat prin licență să valorifice dreptul în cauză.

Deci, raportând circumstanțele de fapt a cauzei la articolele 11 alin. (6) și 63 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, instanța de judecată stabilește că despăgubirea, care urmează a fi achitată de intimat în contul recurentului, nu poate fi mai mică decît tarifele minime aprobate de Guvern, indiferent de modul de determinare a cuantumului remunerației.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit reține punctul de vedere al recurentului și constată că relevant speței este punctul 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011 despre tarifele minime ale remunerației de autor.

În esență, instanța de judecată, pentru a înlătura orice dubiu, precizează că nu poate lua în considerare faptul că hotărârea citată nu produce efecte juridice din momentul adoptării Legii nr. 139 din 2 iulie 2010, de vreme ce acest act normativ nu a fost abrogat în condițiile articolelor 65 – 67 din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003, privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale. Mai mult, în atare situație, Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011 se aplică până la aprobarea unui nou act normativ de către executiv, în măsura în care nu contravine prevederilor noii legi.

Din aceasta perspectivă, rezultă că până la momentul constatării încălcării drepturilor de autor de către „STUDIO AN - TV” S.R.L. nu există o altă hotărâre de Guvern decât cea citată mai sus, care ar fixa tarifele minime pentru remunerația de autor. De asemenea, nu a fost demonstrat că dispozițiile din speță sunt în contradicție cu normele de drept din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010.

Așadar, conform punctului 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, se stabilesc tarifele minime ale remunerației de autor pentru folosirea operelor în emisiuni radiofonice și televizate (pentru fiecare folosire repetată a fonogramelor, videogramelor și filmelor): b) pentru emisiunile retransmise pe cale radioelectrică cu cod de acces pentru beneficiari, precum și pentru retransmiterea emisiunilor prin cablu, contra unei plăți convenite cu abonații sau fondatorii (sponsorii): - 5,6 % din suma încasată de la abonați (3,2% - dreptul de autor și 2,4% - drepturile conexe) sau prin acord - taxa lunară sau trimestrială pentru întreg volumul de emisiuni, stabilită în contract.

În acest sens, Colegiul lărgit notează că prima instanța a administrat just, în calitate de probă, datele prezentate de Biroul Național de Statistică, potrivit cărora „STUDIO AN - TV” S.R.L. a avut un rulaj financiar de 3 959 730 lei, ceea ce include: anul 2011 – 1 210 381 lei; anul 2012 – 1 384 545 lei și anul 2013 – 1 364 804 lei (vol. I, f. d. 101 – 103e). Astfel, conform punctului 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, tariful minimum al remunerației de autor pentru folosirea operelor în emisiuni radiofonice și televizate constituie 5,6 %, iar în speță, având în vedere suma indicată mai sus, cuantumului admis spre achitare va fi de 221 744, 88 lei.

În concluzie, instanța de recurs apreciază că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 63 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, fiind încălcat articolul 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă. De asemenea, instanța de apel nu a aplicat punctul 22 din Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12 iulie 2011, care fundamenta legalitatea soluției instanței ierarhic inferioare. Situațiile menționate cad sub incidența art. 432 alin. (2) b) și c) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor prezentate, instanța de recurs constată că prima instanța corect a administrat probele, a determinat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii, fiind respectate articolele 239 și 240 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din considerentele constatate *supra* și având în vedere faptul că prima instanță a determinat corect circumstanțele cauzei și norma de drept pentru soluționarea litigiului, iar instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide de a admite recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, de a casa decizia instanței de apel din 19 ianuarie 2017 și de a menține hotărârea primei instanțe din 19 august 2016.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STUDIO AN - TV”, privind încasarea remunerației echitabile pentru utilizarea ilegală a drepturilor de autor și compensarea prejudiciului moral, și se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 19 august 2016.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător

Valentina Clevadi

Judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari